

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Heleny Liškové a soudců JUDr. Ivana Kratochvíla a JUDr. Hany Čvančarové ve věci žalobců : **a) Julius Š. st.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, **b) Blanka S.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, **c) Julius Š. ml.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, **d) Jan K.**, nar. xxx bytem xxx, xxx, všichni zastoupení JUDr. Robertem Jehne, advokátem Praha 1, Školská 32, proti žalované : **Česká kancelář pojistitelů**, IČ : 70099618, se sídlem Praha 4, Na Pankráci 1724/129, zastoupenou JUDr. Robertem Tschöplem, advokátem Praha 2, Londýnská 59, **o náhradu škody**, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 6. května 2015, č.j. 8 C 347/2010 – 163,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. **m ě n í** tak, že se **z a m í t á** žaloba na zaplacení dalších 36.000 Kč s příslušenstvím, ve výroku II. se **m ě n í** tak, že se **z a m í t á** žaloba na zaplacení dalších 36.000 Kč s příslušenstvím ve výroku III. se **m ě n í** tak, že se **z a m í t á** žaloba na zaplacení dalších 26.250 Kč s příslušenstvím, ve výroku IV. se **m ě n í** tak, že se **z a m í t á** žaloba na zaplacení dalších 26.250 Kč s příslušenstvím, jinak se uvedené výroky **p o t v r z u j í**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit náklady státu ve výši 9.830,05 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Obvodního soudu pro Prahu 4.
- IV. Žalovaná je povinna zaplatit soudní poplatek ve výši 14.525 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Obvodního soudu pro Prahu 4.

O d ů v o d n ě n í

Soud I. stupně shora označeným, v pořadí druhém, rozsudku uložil žalované zaplatit žalobcům náhradu škody, a to: žalobci ad a) ve výši 120.000.-Kč s příslušenstvím od 1.4.2009 do zaplacení, žalobci ad b) ve výši 120.000.-Kč s příslušenstvím od 1.4.2009 do zaplacení, žalobci ad c) ve výši 87.500.-Kč s příslušenstvím od 1.4.2009 do zaplacení a žalobci ad d) ve výši 87.500.-Kč s příslušenstvím od 1.4.2009 do zaplacení (výroky I. – IV.). Co do částky 166.000 Kč s přísl. žalobu zamítl (výrok V). Žalované uložil povinnost zaplatit žalobcům náklady řízení ve výši 157.393,60.-Kč do tří dnů od právní moci rozsudku, na účet právního zástupce žalobců (výrok VI.), dále povinnost zaplatit náklady státu ve výši 13.958,70.-Kč (znalečné), na účet Obvodního soudu pro Prahu 4 (výrok VII.) a povinnost zaplatit soudní poplatek ve výši 20.750.-Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 4 (výrok VII.). Podle jeho odůvodnění není mezi účastníky sporné, že žalobci ad a) a b) jsou rodiči zemřelého Davida Š. a žalobci ad c) a d) jeho sourozenci. Soud vyšel ze skutkového stavu, že dne 11.7.2008 došlo k dopravní nehodě, při které došlo ke střetu motocyklu tovární značky Yamaha, reg.zn. xxx, řízené Davidem Š., který při této nehodě zemřel a motorového vozidla značky Škoda Favorit 135 LXI, reg.zn. xxx a přívěsu reg.zn. xxx, řízeného Emilem H., který v době této nehody neměl uzavřeno pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel a žalovaná tak odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla, za který odpovídá osobě bez pojištění odpovědnosti. Mezi účastníky zůstala sporná otázka míry zavinění účastníků na této dopravní nehodě. Došlo k ní tak, že řidič vozidla Favorit, jedoucí po vedlejší silnici, nedal přednost v jízdě řidiči motocyklu, jedoucímu po hlavní silnici a následně došlo v křižovatce ke střetu motocyklu a přívěsného vozíku za vozidlem Favorit. Řidič Favoritu dokončil přejetí křižovatky v přímém směru jízdy, motocyklista po nárazu spadl v prostoru křižovatky vlevo u svodidel a motocykl následně zastavil cca 100 m za křižovatkou vpravo mimo komunikaci v silničním příkopu. Při nehodě došlo ke smrtelnému zranění řidiče motocyklu, který jel rychlostí cca 121 km/hod. a vyjížděl z oblasti zakrytého výhledu, kde byla rychlost postupně omezena až na 60 km/hod. Ve vzdálenosti cca 64,5 m před střetem spatřil řidič motorky vyjíždět zprava osobní vozidlo. Začal reagovat brzděním, při kterém se motocykl dostal do nestabilní polohy a spadl na levý bok. Následně se sunul směrem k místu střetu, kde se lehce zachytil řídicím o vozík, který následně podjel. Řidič přitom narazil hlavou do levé bočnice zadní části vozíku. V době, kdy se osobní vozidlo přívěsem začalo rozjíždět z hranice křižovatky, byl motocykl vzdálen od místa střetu cca 98 m a je zřejmé, že motocykl nebyl nikterak zakrytý, a proto musel být z hranice křižovatky viděn a řidič osobního vozidla musel vidět přijíždějící motocykl zleva po hlavní silnici. Reakce řidiče motocyklu odpovídala reakční době normální až delší. Řidič motocyklu jel v místě, kde byla rychlost postupně omezena na 60 km/hod., rychlostí 121 km/hod. a střetu se snažil zabránit brzděním, naopak řidič automobilu na přijíždějící motocykl nereagoval, ačkoliv jej musel vidět. Jestliže by vyčkal s rozjezdem do křižovatky, ke střetu by nedošlo, stejně pokud by David Š. jel rychlostí 60 km/hod. Emil H. neměl v době dopravní nehody uzavřeno pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel a žalovaná tak odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla, za který odpovídá osobě bez pojištění odpovědnosti.

Skutkový stav soud I. stupně posoudil podle ustanovení § 420, § 431 a § 444 obč. zákona ve znění platném do konce roku 2013 (dále jen obč. zák.) a ustanovení § 24 odst.2, písm.b) zák.č. 168/1999 Sb., podle kterého kancelář poskytuje z garančního fondu poškozenému plnění za škodu způsobenou provozem vozidla, za kterou odpovídá osoba bez pojištění odpovědnosti. Z hlediska zavinění dovedl odpovědnost obou účastníků

na dopravní nehodě shodně s tím, že se oba řidiči na vzniku dopravní nehody podíleli stejnou měrou Co do částky 120.000 Kč s příslušenstvím pro žalobce ad a) a ad b) a co do částky 87.500 K s příslušenstvím pro žalobce ad c) a ad d) žalobě vyhověl a co do částky 166.000 Kč žalobu zamítl. Výrok o náhradě nákladů řízení byl odůvodněn § 142 odst.2 o.s.ř., výrok o náhradě nákladů státu ust. § 148 odst.1 o.s.ř. a výrok o úhradě soudního poplatku ust. § 2 odst.3, věta první zákona o soudních poplatcích.

Proti výrokům I., II., III., IV. a akcesorickým výrokům VI., VII. a VIII. rozsudku podala odvolání žalovaná neboť rozhodnutí soudu I. stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 205 odst.2, písm.g/ o.s.ř.) a soud na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním (§ 205 odst.2, písm.c/ o.s.ř.). Poukázala na závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28.1.2015, sp.zn. 25 Cdo 1097/2014, zejména na skutečnost, že soud na posuzovaný případ nedostatečně aplikoval princip tzv. omezené důvěry, dle kterého po účastníkovi silničního provozu nelze spravedlivě požadovat, aby bez dalšího předpokládal možné porušení pravidel tohoto provozu jinými účastníky a tomu přizpůsobil své počínání. Naopak není-li z okolností, které může průměrně disponovaný účastník silničního provozu běžně vnímat a předvídat, zřejmé, že jiný účastník téhož provozu porušil své povinnosti, je oprávněn očekávat od ostatních účastníků silničního provozu dodržování stanovených pravidel. Účastník silničního provozu, který porušil pravidla tohoto provozu, pak na druhé straně nemůže očekávat dodržení těchto pravidel od ostatních účastníků, jestliže jim to buď zcela znemožnil, nebo alespoň ztížil s ohledem na charakter a závažnost svého porušení pravidel silničního provozu. Dle žalované, soud I. stupně nedostatečně respektoval názor vyslovený Nejvyšším soudem a žalovaná setrvává na svém názoru, že právní základ nároku žalobců je ve výši maximálně 30 % doložených a prokázaných nároků, když příčinou střetu byla rychlost řidiče motocyklu, který jel více než dvojnásobnou rychlostí a nikoliv v pravé části svého jízdního pruhu. V souladu s názorem Nejvyššího soudu v projednávané věci má za to, že za podstatnou příčinu dopravní nehody lze považovat jednání poškozeného a poměr, ve kterém se dopravní prostředky na střetu podílely, byl minimálně stejný či spíše opačný. Žalovaná opakovaně uvedla, že mezi provozem motorového vozidla a vznikem nároku žalobců z důvodu možného zavinění střetu řidičem tohoto vozidla, není příčinná souvislost, neboť hlavní příčinou vzniku dopravní nehody byla značně vysoká rychlost motocyklisty a jeho špatný způsob jízdy. Uvedla, že provozovatel motorového vozidla vynaložil veškeré úsilí, aby škodě zabránil. Škoda má sice původ v provozu, nicméně bylo prokázáno, že na vzniku kolizní situace se podílel zejména provoz motocyklu. S ohledem na ostatní závěry projednávané věci navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalovanou zaváže k plnění pouze do výše 30 % nároku žalobců a ve zbytku žalobu zamítne.

Žalobci k odvolání žalované uvedli, že se plně ztotožňují s napadeným rozsudkem, mají za to, že soud I. stupně zjistil skutkový stav úplně a dospěl na základě provedených důkazů ke správným skutkovým zjištěním a věc samou správně posoudil. Jsou přesvědčeni, že spoluzavinění zemřelého činí 30 %, oproti 70 % zavinění ze strany řidiče motorového vozidla. Poukázali na závěry rozsudku Nejvyššího soudu v dané věci, když soud I. stupně posoudil míru účasti na střetu a dospěl k závěru, že jednotlivé provozové se na střetu podílely stejnou měrou. S tímto závěrem žalobci polemizují, s ohledem na závěr dovolacího soudu připouští účast 70 % na straně řidiče vozidla a 30 % na straně řidiče motocyklu. Vyšší než stejnou míru účasti řidiče motocyklu Nejvyšší soud podmiňuje výskytem dalších okolností na straně řidiče motocyklu nad rámec nepovolené rychlosti a pohybu nikoliv po pravém okraji vozovky a to zejména pokud by řidič motocyklu vzhledem ke své zcela nepřiměřené rychlosti měl omezený výhled a ke střetu přispěl i svým nekontrolovaným pádem. Ze závěrů

znaleckých posudku ale vyplývá, že řidič motocyklu žádný omezený výhled neměl a ke střetu by došlo i v případě, že by nespádl. V daném případě nepřistupovala ke vzniku nehody žádná další okolnost na straně řidiče motocyklu a z technického hlediska zůstává příčinou střetu najetí vozidla do jízdního koridoru motocyklu. Při zohlednění všech subjektivních a objektivních okolností (v souladu se závěry Nejvyššího soudu) tak považují žalobci za adekvátní míru účasti 50 % na straně vozidla a 50 % na straně motocyklu a ztotožňují se se závěry soudu I. stupně. Navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil a žalobcům přiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odvolací soud, v rozsahu podaného odvolání, přezkoumal podle § 212 a § 212a odst.1,5 zák. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění platném do konce roku 2013 (čl. II., bod 2 přechodných ustanovení zák. 293/2013 Sb., dále jen o.s.ř.) napadený rozsudek, včetně postupu v řízení, které jeho vydání předcházelo, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 214 odst.3 o.s.ř.) a po té shledal odvolání žalované z převážné části důvodným.

Ve věci bylo rozhodnuto po vydání rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9.4.2013, č.j. 21 Co 96/2013-123 a rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 28.1.2015, č.j. 25 Cdo 1097/2014 – 152, kterým byly rozsudky soudů I. a II. stupně zrušeny a věc byla vrácena obvodnímu soudu k dalšímu řízení.

Podle závazného právního názoru Nejvyššího soudu je okruh okolností významných pro posouzení účasti na způsobení škody při střetu provozů dopravních prostředků širší než jen posouzení podílu zaviněného protiprávního jednání řidičů dopravních prostředků, i když porušení pravidel silničního provozu má zpravidla velmi významný podíl na vzniku kolize. Odpovědnost za střet vozidel a případné další následky jsou zásadně na řidiči, jenž přijel do křižovatky po vedlejší silnici a nedal přednost řidiči přijíždějícímu po hlavní silnici. Jestliže však řidič na hlavní silnici jede rychlostí výrazně překračující maximální povolenou rychlost, čímž řidiči přijíždějícímu do křižovatky po vedlejší silnici znemožní, popř. podstatně ztíží, aby mu dal přednost v jízdě, pak není vyloučena jeho odpovědnost nebo spoluodpovědnost za případnou kolizi. Způsob jízdy vozidla jedoucího po hlavní komunikaci lze za podstatnou příčinu nehody považovat v případě, že svou povahou (nebezpečností) je srovnatelný či významnější než nedání přednosti v jízdě, např. jestliže řidič přijíždějící po hlavní silnici výrazně překročí povolenou či přiměřenou rychlost nebo že i jiným způsobem jízdy (např. nevhodnou jízdní dráhou) ztíží či zcela znemožní řidiči na vedlejší komunikaci, aby dostal své povinnosti dát mu přednost v jízdě (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. 25 Cdo 551/2013, či usnesení téhož soudu ze dne 20. 10. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1173/2004, uveřejněné pod č. 45/2005 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek – trestní část). Obdobně v usnesení ze dne 4. 2. 2009, sp. zn. 7 Tdo 38/2009, Nejvyšší soud dovodil, že za takový střet je zásadně odpovědný řidič, který do křižovatky vjede z vedlejší silnice, protože na jeho povinnosti dát přednost v jízdě řidiči přijíždějícímu po hlavní silnici nic nemění ani okolnost, že řidič, který má přednost v jízdě, jede rychlostí přesahující stanovený limit. Překročení dovolené rychlosti řidičem jedoucím po hlavní silnici pak může mít pouze omezený význam, a to v podstatě jen z hlediska míry následku vzniklého ze střetu, ledaže toto překročení je natolik extrémní, že znemožní řidiči přijíždějícímu po vedlejší silnici splnění povinnosti dát přednost. V projednávané věci bylo zjištěno (skutková zjištění podle § 241a odst. 1 o.s.ř. dovolacímu přezkumu nepodléhají), že řidič osobního vozidla vjíždějící do křižovatky z vedlejší silnice nedal přednost v jízdě řidiči motocyklu, ačkoli jej musel vidět. Řidič motocyklu pak v ne zcela přehledném terénu (podle znaleckého posudku citovaného soudem prvního stupně vyjížděl motocyklista vzhledem ke své rychlosti „z oblasti zakrytého výhledu“ a ještě před střetem spadl) velmi výrazně

(dvojnásobně) překročil dovolenou rychlost a navíc se v rozporu s ustanovením § 11 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, nepohyboval při pravém kraji vozovky (jak dovodil i odvolací soud). Je nepochybné, že tím sice zcela nevyločil možnost dání přednosti v jízdě ze strany řidiče přijíždějícího z vedlejší silnice (neobstojí tedy námitka dovolatelky, že řidič automobilu neměl na střetu žádnou účast), avšak závěr odvolacího soudu, že jednání řidiče motocyklu mělo pouze omezený význam a že za střet ve výrazně většinovém poměru odpovídá řidič automobilu, není v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu. Vzhledem k okolnostem případu lze za podstatnou příčinu dopravní nehody naopak považovat jednání poškozeného a poměr, ve kterém se dopravní prostředky na střetu podílely, byl minimálně stejný či spíše opačný, zejména pokud by řidič motocyklu vzhledem ke své zcela nepřiměřené rychlosti měl omezený výhled a ke střetu přispěl i svým nekontrolovaným pádem.

Pokud jde o skutková zjištění, týkající se průběhu dopravní nehody, při které došlo k úmrtí řidiče motocyklu Davida Š., nejsou mezi účastníky sporná. I nadále platí, že pokud došlo ke střetu provozů dopravních prostředků, z něhož jejich provozovatelům, popř. některému z nich vznikla škoda, je třeba jejich vztah při vypořádání škody posuzovat podle § 431 obč. zák., ve znění platném do konce roku 2013 (§ 3028 odst.2 zák. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník), který upravuje vypořádání škody vzniklé samotným provozovatelům následkem střetu mezi nimi. Jde o objektivní odpovědnost, neboť ustanovení § 431 obč. zák. navazuje na právní úpravu podle ustanovení § 427 a § 428 obč. zák., při níž je rozhodná účast, kterou měli provozovatelé na způsobní vzniklé škody. Vypořádání závislé na této účasti předpokládá zhodnocení všech skutkových okolností konkrétního střetu provozů, zejména pak těch okolností, které byly hlavními příčinami vzniklé škody. Objektivní míru účasti na vzniklé škodě vyjadřuje i případné zaviněné jednání nebo opomenutí některého provozovatele, pokud jím byla založena příčinná souvislost vedoucí ke vzniku škody (srovnej viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp.zn. 25 Cdo 1948/2005 ze dne 11.4.2007).

Na základě zjištěného skutkového stavu odvolací soud opětovně posuzoval podle § 431 obč. zák. míru zavinění provozovatelů dopravních prostředků na dopravní nehodě, přičemž je vázán názorem Nejvyššího soudu (§ 226 odst.1, ve spojení s § 243g odst.1 o.s.ř.), vysloveným v rozsudku ze dne 28.1.2015, č.j. 25 Cdo 1097/2014 – 152, podle kterého vzhledem k okolnostem případu lze za podstatnou příčinu dopravní nehody naopak považovat jednání poškozeného a poměr ve kterém se dopravní prostředky na střetu podílely, byl minimálně stejný či spíše opačný, zejména pokud by řidič motocyklu vzhledem k své nepřiměřené rychlosti měl omezený výhled a ke střetu přispěl i svým nekontrolovaným pádem. Z obsahu spisu, zejména závěrů znaleckých posudků se podává, že řidič motocyklu vyjížděl z oblasti zakrytého výhledu (horizont – cca 180 m od VBM) železničního nadjezdu, kde byla rychlost postupně omezena až na rychlost 60 km/hod. a ve vzdálenosti cca 64,5 m před střetem spatřil zprava vyjíždět osobní vozidlo. Na tuto skutečnost začal reagovat a následně brzdil a při brždění se motocykl dostal do nestabilní polohy, spadl na levý bok a sunul se směrem do místa střetu, kde se lehce zachytil řídkem o vozík, který následně podjel a narazil přitom hlavou do levé bočnice zadní části vozíku. Za daného stavu, když řidič motocyklu vyjížděl ze zakrytého výhledu (omezeného výhledu) a ke střetu přispěl i svým nekontrolovaným pádem po té, kdy začal brzdit a v důsledku toho se dostal do nestabilní polohy (upadl), lze hodnotit poměr, ve kterém se dopravní prostředky na střetu podílely vyšší mírou zavinění na straně zemřelého řidiče motocyklu než řidiče osobního automobilu, podle odvolacího soudu v rozsahu 65% u řidiče motocyklu a 35 % u řidiče osobního automobilu. Každému ze žalobců ad a) a ad b) proto náleží dle § 444 odst.3 písm.c) obč. zák. jednorázové

odškodnění ve výši 84.000 Kč s příslušenstvím a žalobcům ad c) a ad d) dle § 444 odst.1 písm.e) obč. zák. jednorázové odškodnění ve výši 61.250 Kč s příslušenstvím.

Vzhledem k tomu, že byly částečně naplněny uplatněné odvolací důvody na straně žalované, odvolací soud rozsudek soudu I. stupně podle § 220 odst.1, písm.a) o.s.ř. ve vyhovujících výrocích I. – II. změnil tak, že se zamítá žaloba o zaplacení další částky 36.000 Kč s příslušenstvím a ve výrocích III. a IV., že se zamítá žaloba o zaplacení další částky 26.250 Kč s příslušenstvím, jinak je jako věcně správné potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

Výrok V. rozsudku nebyl odvoláním dotčen a zůstal stranou přezkumné činnosti odvolacího soudu (§ 206 odst.2 o.s.ř.).

Výrok o náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů je odůvodněn § 142 odst.2, ve spojení s § 224 odst.1,2 a § 243g odst.1, věta druhá o.s.ř., s ohledem na shodný procesní úspěch a neúspěch obou účastníků v řízení.

Výrok o náhradě nákladů státu je odůvodněn § 148 odst.1 o.s.ř. V řízení měli oba účastníci poloviční úspěch, žalovaná je proto povinna uhradit státu polovinu vyplaceného znalečného ve výši 9.830,05 Kč. Žalobci jsou od této povinnosti osvobozeni (§ 11 odst.2 písm.d/ zák. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů /dále jen zák. o soudních poplatcích/, ve spojení s § 148 odst.1 o.s.ř.).

Výrok o úhradě soudního poplatku je odůvodněn § 2 odst.3, věta první zák. o soudních poplatcích. Vzhledem k polovičnímu úspěchu obou účastníků, je žalovaná povinna uhradit soudní poplatek ve výši 50 %, tj. 14.525 Kč, když žalobci jsou v řízení od poplatku osvobozeni (§ 11 odst.2, písm.d) zák. o soudních poplatcích).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **j e** dovolání přípustné za podmínek § 237 o.s.ř. podáním do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

V Praze dne 6. října 2015

JUDr. Helena Lišková v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Ettlerová Anna